

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

8. Oktober 2015

Velkommen til kurset **BARNEHAGENORSK**

Første samling

8. – 9. oktober 2015

Ingvild Alfheim

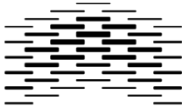
Ingvild-kristin.alfheim@hioa.no

Kari Bratland

Kari.bratland@hioa.no

Eivind Karlsson

Eivind.karlsson@hioa.no

Program for dagen

1 -2. time – Introduksjon

- presentasjon
- Informasjon om kurset, lærebøker og kravene for å få kursbevis
- Oppgaver
- Å lære språk i barnehagen

3. time - Datalab/Språklæring

Gruppe A: Datalab

Gruppe B: Språklæring – verb i infinitiv og presens og futurum

LUNSJ

4. Time - Datalab/Språklæring

Gruppe A: Språklæring – verb i infinitiv og presens og futurum

Gruppe B: Datalab

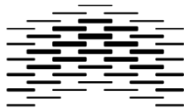
5. time - Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver

Vi leser en fagtekst

Vi gjør oppgaver til fagteksten

6. time: Litteratur og sangstund

+ oppsummering

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Presentasjonsrunde

Hvem er du?

- Si navnet ditt og et adjektiv som begynner med samme bokstav som navnet.
- Stav navnet ditt.

Litt om adjektiv i ulike former

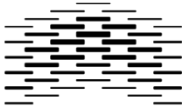
- Martyna var **modig**. Hun hoppet fra 10-meteren.
- Den **modige** Martyna hoppet fra 10-meteren.

- Hun gav ham en **nydelig** blomst.
- Den **nydelige** blomsten satte hun i vann.
- ***Den nydelig blomst** satte hun i vann.

- De bor i et **gult** hus.
- Det **gule** huset ligger ved sjøen.
- ***Det gult huset** ligger ved sjøen.

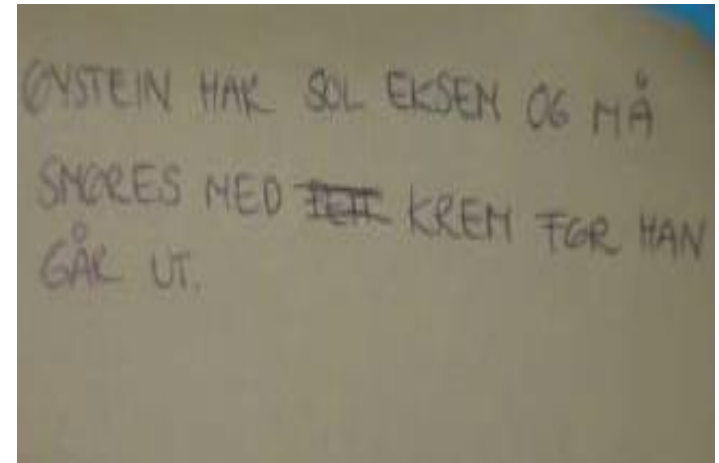
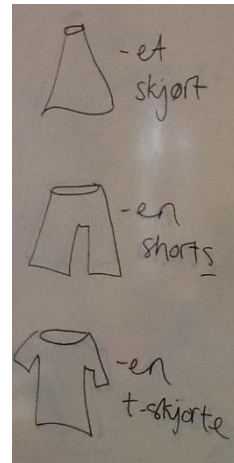
- Han har kjøpt en **ny** genser.
- Den **nye** genseren er rød.
- ***Den ny genseren** er rød.

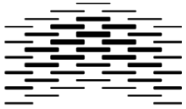
Fem hovedområder

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

1. Grammatikk og ordforråd
2. Kommunikative situasjoner i barnehagen
3. Skriftlige barnehagetekster

Fem hovedområder (fortsetter)

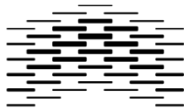
4. Faglige temaer

- Barnehagens rammeplan
- *Hvordan lærer barn i barnehagen?*
- *Barn og lek, voksenrollen i leken*
- *Med flere språk i barnehagen*
- Kommunikasjon og samarbeid i barnehagen
- Arbeid med litteratur i barnehagen
- *Observasjon og dokumentasjon*
- *Planlegging av aktiviteter med barn*

5. Litterære barnetekster /barnekultur

- barnelitteratur, eventyr, rim og regler, sanger, osv.

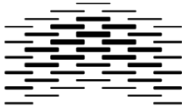
HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Kursmaterieill

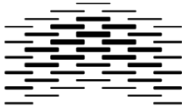
+ faglige tekster, digitale verktøy og øvelser på nettet

– <http://blogg.hioa.no/barnehagenorsk/>

For å få kursbevis

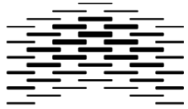
- Du må delta på alle samlinger
 - Ved fravær/sykdom (opptil 20%) – ta kontakt med læreren for å få ekstra oppgaver
 - Obligatoriske oppgaver:
 - Levere minst 5 skriftlige tekster fra oppgavene mellom samlingene til læreren for tilbakemelding
 - Forberede og gjennomføre en lesestund og påfølgende veiledning på barnehagesamlingen
 - Ikke eksamen, med helhetlig vurdering
 - Tilbakemelding og oppfølging underveis i kurset
- Avsluttende vurdering:
- 1) Kartleggingsskjemaet som fylles ut i dialog med veilederen for å vurdere progresjonen
 - 2) Visningsmappe: 3 tekster skrevet i løpet av kurset (bearbeidet) + en tekst om hva du har lært på kurset og hvordan du kan utvikle dine språkferdigheter videre

Forventninger til kurset

- Jeg ønsker å styrke og utvide det norske ordforrådet mitt, øke ordforståelsen, og øke skrive- og leseferdighetene mine. Samtidig ønsker jeg at dette gjøres mulig ved å lære om pedagogiske faglige temaer.
- Jeg er veldig interessert i arbeid med flerspråklige barn, og ønsker å studere videre for å hjelpe dem med språkutviklinga deres. Kurset er viktig for meg fordi jeg kommer til å lære meg mer grammatikk og flere faguttrykk.
- Målet er å kunne lese mer barnelitteratur i hverdagen.
- Jeg vil ikke være redd for å holde samlinger.

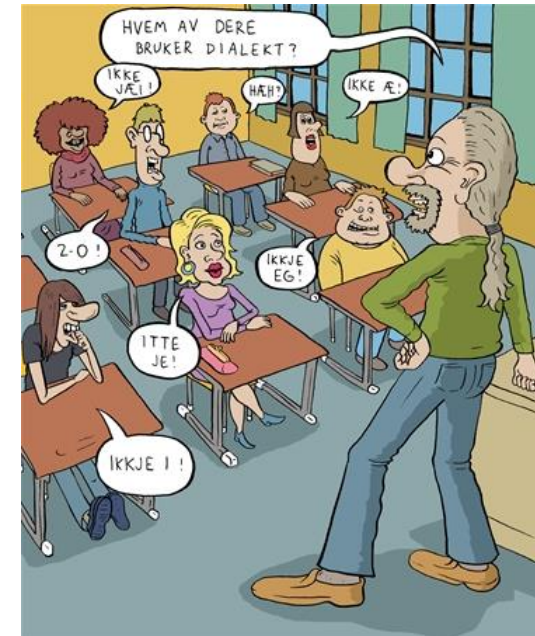
Hvordan lærer du språk?

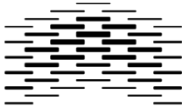

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Snakk med hverandre

- *Hva synes du ofte er vanskelig på norsk?*
- *Hva gjør du for å forstå og huske nye ord/uttrykk?*
- *Hva gjør du når du skal si noe og ikke husker ordet?*
- *Hva gjør du når du ikke forstår det som blir sagt?*
- *Hvordan kan du lære mer språk på jobben?*

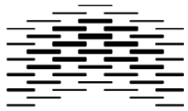

Noen nyttige fraser for mer språklæring

- Unnskyld, jeg forstår ikke alt du sier.
- Unnskyld, kan du snakke saktere/langsommere?
- Kan du gjenta det du sa?
- Kan du si det på en annen måte?
- Kan du forklare meg?
- Hva betyr.....?
- Hva heter det på norsk?

Mindre formelt:

- Hva sa du?
- Si det en gang til
- Hæ?

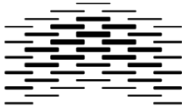

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Vi leser fra Tekstbok 1:

– Side 10 og 11 i Kapittel 2

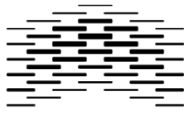
Verb i infinitiv, presens og futurum:

Infinitiv Presens

å lese	Jeg leser <u>r</u> en bok.
å komme	De kommer <u>r</u> fra Polen.
å kjøpe	Jeg kjøper <u>r</u> klær.
å spise	Jeg spiser <u>r</u> frokost nå.
å sove	Jeg sover <u>r</u> nå.
å se	Jeg ser <u>r</u> på TV.
å gå	Jeg går <u>r</u> hjem.
å være	Jeg <u>er</u> student.
å gjøre	Jeg <u>gjør</u> lekser.

Futurum

Jeg skal lese en bok.
De skal komme på besøk til meg.
Jeg skal kjøpe mat.
Jeg skal spise middag i kveld.
Jeg skal sove lenge på lørdag.
Jeg skal se på TV i helga.
Jeg skal gå på norskkurs.
Jeg skal være hjemme i kveld.
Jeg skal gjøre hjemmelekser hver uke.

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Oppgave: Strek under alle verb i infinitiv og presens på side 10-11

Verb i infinitiv:

Å snakke, gå, bytte, gjøre, å få

Verb i presens:

Prøver, lærer, skriver, ringer, spør, sier, gir

Må (å måtte) – presens

Når bruker vi infinitiv, presens og futurum?

Infinitiv:

Infinitivsformer er grunnformene av verb, ordboksformene.

Infinitivsformer uttrykker ikke tid, og er ikke bøyd.

De står alltid sammen med andre bøyde verb.

Sammen med **andre verb i presens eller fortid:**

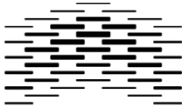
- Jeg **prøver** å lese så mye jeg kan.
- Jeg **prøvde** å lese mye i går.

Sammen med **modalverb i presens og fortid:**

- Jeg **skal** dra til Spania i sommer. – Jeg **skulle** dra til Spania i sommer.
- Jeg **kan** gå på stylter. – Jeg **kunne** gå på stylter.
- Jeg **vil** gjerne lese det du har skrevet. – Jeg **ville** gjerne lese det.

Sammen med **verb i imperativ:**

- **Prøv** å ta skoen på den andre foten!
- **Husk** å lukke vinduet før du går!

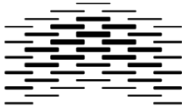
Når bruker vi infinitiv, presens og futurum?

Infinitivsformer finnes også etter en del preposisjoner:

- De bestemte seg **for** å gå den andre veien i stedet.
- Han strever **med** å ta på seg skoene.

Infinitivsformer kan også være **subjekter i setninger**, og innlede disse:

- Å snakke mye er viktig **for** å lære et språk.
- Å gå på ski er morsomt.

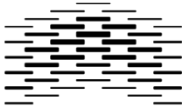

Når bruker vi infinitiv, presens og futurum?

Presens:

Presens brukes om:

- Nåtid (noe som skjer mens man snakker):
 - Jeg snakker nå.
 - Jeg skriver i dette øyeblikk.
 - Jeg lover å komme på festen på lørdag.
- Vaner (i habituelle utsagn, noe som skjer vanligvis):
 - Han går til jobb hver dag.
 - De drar til Italia hver sommer. (De går ikke, det blir for langt!)
 - De trener hver onsdag.
- Det generelle (i generelle utsagn):
 - To pluss to er fire.
 - Jorda er rund.

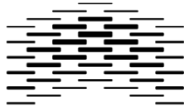
Når bruker vi infinitiv, presens og futurum?

- I en del tilfeller brukes presens også om fremtid:
 - Vi kommer i morgen.
 - I morgen drar vi på ferie.
- Fortidige hendelser, for å gjøre en fortelling mer spennende («historisk presens»):
 - «Vi gikk bortover veien. Plutselig hører vi et høyt brak bak oss!»
 - Bråk – mye støy, lyder
 - Brakk – fortidsformen av «å brette», f.eks. Jeg brakk beinet i går.
 - Brak – en lyd (veldig høy)

Når bruker vi futurum?

- «Skal» om noe vi har planlagt
- «Vil» om noe som ikke er planlagt, når man regner med at det vil skje, men man kan ikke bestemme det.

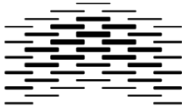

Oppgaver på s.14, 20 og 25

– Lag setninger med verbene:

Lærer + å lære + lære:

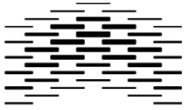
F.eks.: Jeg **lærer** norsk. Jeg liker **å lære** noe nytt. Jeg må **lære** norsk.

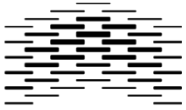
Vi leser en tekst om Rammepplanen

Vanskelige ord og nyttige uttrykk fra teksten:

- Virksomhet
- Intensjon
- Å regulere
- Offentlig vedtatt, å vedta noe
- Å gjelde – gyldig
- En forskrift
- bygge på noe
- Øvrig
- Forpliktende: en plikt, å forplikte seg

- Gjennomføring: å gjennomføre = å gjøre noe
- Tilsynsmyndighet; tilsyn, et syn (ikke det samme som synd)
- Helhetlig læringssyn
- Omsorg
- I tillegg = også, samt = og/også
- Representert
- Gjøre mål = oppgaver
- Behov FOR
- Å angi
- Å presisere
- Nøyaktig
- Å fastsette
- Å konkretiserer, konkret, konkrete
- Å oppfylle

Sang- og reglestund

En- to-tre-fire-fem-seks-syv.
Reven er en hønsetyv.
Syv-seks-fem-fire-tre-to-en,
reven stjal et hønseben. (s.13 Aakervik)

Ti indianere små

*En og to og tre indianere,
fire, fem og seks indianere,
sju og åtte og ni indianere
ti indianere små.*

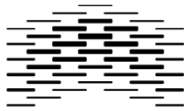
*Alle så hadde de fjær på hue,
alle så hadde de pil og bue,
alle så var de så stolte og krye,
for bamsen skulle de ta.*

*“Hysj, der hørte jeg noe som knaket!”
“Hysj, der hørte jeg noe som braket!”
“Der kommer bamsen stor og diger,
kom la oss skynde oss hjem!”*

*Da ble de ti og ni og åtte indianere,
sju og seks og fem indianere,
fire, tre og to indianere,
en indianer igjen.*

*Han tok og skjøt den store bamsen.
BUMS, der falt den store bamsen.
Så tok han med seg den fine vamsen,
og så gikk han hjem til de ni.*

*Da ble de en og to og tre indianere,
fire, fem og seks indianere,
sju og åtte og ni indianere,
ti indianere gla'. (Kortversjon s.7)*

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Oppsummering og bloggskrivning

- Hva har du lært i dag?
- Hva likte du i dag?